

D R E P T U L

LEGIslaTİUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENTA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOFOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an

la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

Este necesară înființarea unei noi Curți de apel la Constanța?
de G. G. Popescu, avocat.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, secțiunea I: Ilie Florea Nătărău cu Angelina Stavarache.*

Curtea de apel din București, secțiunea III: D. Söhlesinger cu Ernauel Schüren.

Tribunalul județului Tutova: Maria N. Sandu cu Dima Sava și societatea de asigurare «Dacia-România». — Observație de S. R. *Buletinul publicațiilor judeciare.*

Este necesară înființarea unei noi Curți de apel la Constanța? ¹⁾

Se discută de câtuva timp despre înființarea unei noi Curți de apel la Constanța cu prilejul anexării noului ținut românesc.

Părerile sunt împărțite asupra orașului unde să fie înființată această Curte, iar la Tulcea s'au și ținut câteva întruniri ale căror deziderate tindeau la stabilirea reședinței acestei instanțe superioare în acest oraș.

Ceeace nu s'a discutat, însă, este dacă ar fi, sau nu, necesară o nouă Curte de apel și, din acest punct de vedere, socotesc că, prin înființarea acestei Curți, nu se tinde decât la o împovărare inutilă a bugetului în dorința de a face neapărat din Constanța un nou centru judecătorec.

N'am avea nimic de zis dacă, pe lângă aceasta, nu s'ar tinde la micșorarea circumscripției Curței de apel

din Galați și nu s'ar da încă o nedreaptă lovitură Galațului, pe lângă multe altele primite de acest oraș.

Se știe că, după legea de organizare judecătorească, avem patru Curți de apel, destule pentru țara noastră, iar circumscripțiunile lor sunt compuse astfel: Curtea de apel din București din 9 județe, cea dela Iași din 10 județe, cea dela Craiova din 6 mari județe ale Olteniei, iar Curtea de apel dela Galați din 7 județe.

Prin legea de organizare judecătorească din 1909, s'a micșorat circumscripția Curței de apel din Galați, alipindu-se județul Tutova la Curtea de apel din Iași, iar cu începere dela 1 Septembrie a. c., acordându-se drepturi depline cetățenilor din Dobrogea, s'a înființat și în această regiune juriul, iar Curtea de apel din Galați a încetat de a mai funcționa ca Curte criminală.

De asemenea, după noua lege de organizare a burselelor din 11 Iunie a. c., procesele dela Camerele arbitrale vor veni foarte rar la Curtea de apel din Galați și numai în caz de trimitere, căci recursurile în contra deciziunilor date de către aceste Camere, cari se judecau și în fond de către Curtea de apel din Galați, au fost date în căderea Inaltei Curți de casație secția III.

Dar, ceeace înlătură orice obiecțiune este faptul că, în urma aplicării noii legi pentru judecătorile de ocoale din 1 Mai 1908, prin mărirea competenței civile-comerciale și corecționale a acestor instanțe de prim resort, s'a luat din căderea Curților de apel

1) Publicând acest articol, redacțiunea nu-și însușește părerile autorului, care sunt personale și de domeniul discuției. N. R.

și s'a dat în competența tribunalelor cea mai mare parte din afaceri spre a fi judecate în ultimă instanță.

Dacă s'ar putea aduce o serioasă critică în această privință legii judecătorilor de ocoale, apoi ea nu ar scuza întru nimic tendința de a se micșora circumscripția Curței de apel din Galați, tendință care s'ar transforma în reducerea sau transferarea unei secțiuni dela această Curte, în dorința nejustificată de a face cu orice preț din Constanța un centru important judecătoresc.

Cum competența civilo-comercială a judecătorilor de ocoale s'a mărit până la 3.000 lei, iar în materie de tutelă până la zece mii de lei, cele mai multe afaceri au trecut dela Curți la tribunale, și cum se știe că procesele mari sunt și cele mai rare, se explică lesne că astăzi lucrările Curților de apel au scăzut în mod foarte simțitor; așa, de pildă, examinând numărul afacerilor intrate la Curtea de apel din Galați, vedem că în anul 1905 numărul proceselor intrate era de 2.208, în 1906 era de 2978, în 1907 de 3732 și în 1908 de 3250; imediat, însă, după punerea în aplicare a noii legi pentru judecătorii de ocoale, numărul proceselor intrate a început a scădea în mod simțitor pe fiecare an, astfel că în 1909 numărul afacerilor intrate este de 2.196, în 1910 scade la 1744, în 1911 la 1612, iar în 1912, se reduce la mai puțin de jumătate, adică la totalul de 1504 de afaceri, tinzând mereu spre scădere și anul acesta.

În asemenea împrejurări socotim că înființarea unei Curți de apel este absolut lipsită de interes.

Din potrivă, credem că, până la acordarea drepturilor deplin: cetățenilor din noua regiune ocupată, s'ar putea aplica dispozițiunile art. 217 din legea de organizare judecătorească, cu oarecari modificări privitoare la organizarea familiei, a succesiunilor ab-intestat, etc., iar în materie criminală, Curtea de apel din Galați ar continua să funcționeze ca Curte criminală, în loc de juriu, pentru noua regiune, cum a funcționat și pentru județele Tulcea și Constanța până la 1 Septembrie a. c.

Se va vedea, în urmă, dacă numărul afacerilor va necesita o nouă Curte de apel, ceea ce nu credem, dar în împrejurările de față creșterea unei noi Curți de apel la Constanța este și inoportună și inutilă.

G. G. Popescu

avocat.

<https://biblioteca-digitala.ro/> / <https://www.lini.ro>

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 29 Mai 1913

Președinea d-lui C. R. Manolescu, președinte

Ilie Florea Nătarău cu Angelina Stavarache

MARTORI. — MANDAT DE ADUCERE. — NEEEXECUTARE. — PORTA MAJORĂ. — DACĂ SE MAI POATE DA O AMÂNARE PENTRU ADUCEREA MARTORIILOR. — ART. 87 L. JUD. DE OCOALE.

Dispoziția din art. 87 l. jud. de ocoale, care prevede că, dacă la termenul hotărât pentru aducerea cu mandat a martorilor cari au lipsit la primul termen aducerea nu se mai poate amâna din cauza martorilor, nu se aplică în cazul când mandatele de aducere nu s'au putut îndeplini din cauză că martorii lipseau din comună.

Prin urmare, se violează art. 87 citat când în asemenea caz de forță majoră, tribunalul consideră partea decăzută din dreptul de a se folosi de proba cu martori.

No. 408. — Casață, în urma recursului făcut de Ilie Florea Nătarău, sentința No. 601 din 1912, a tribunalului Teleorman, în proces cu Anghelina G. Leanca Stavarache văduva.

S'a ascultat d-l avocat Matei Popescu, pentru recurent, în dezvoltarea mijloacelor de casare, d-l avocat I. Polizu, pentru intimată, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra părții a doua a motivului de casare:

«Dacă am admite pentru un moment că, în speță, s'ar aplica și art. 87 din legea judecătorilor de ocoale, apoi cu totul greșit interpretează tribunalul acest text de lege.

«În adevăr, acest articol prevede că, la prima înfățișare, judecătorul e dator ca, apreciind că partea care a depus martori nu e vinovată de neglijență și că ascultarea lor e necesară pentru deplina sa convingere, să dea mandate de aducere.

«În ultimul aliniat zice: «la termenul astfel hotărât aducerea nu se mai poate amâna din cauza martorilor».

«Prin această dispoziție se înțelege că se pot acorda noui termene oricâteori se hotărăște astfel că partea nu e vinovată de neglijență și că ascultarea lor e necesară pentru deplina sa convingere.

«De altfel, nu am cerut amânarea din cauza martorilor, ci pentru că jandarmul n'a putut executa mandatele de aducere, pentru că persoanele cuprinse în înțelesele au lipsit din comună. Eu, partea, am făcut însă toate diligențele posibile și legale pentru citare și emițerea mandat-ilor de aducere, însă cu executarea

acestor acte de procedură fiind însărcinat în mod legal numai jandarmul, legiuitorul n'a putut să hotărască că din neexecutarea de către jandarm să decad eu din niște drepturi câștigate».

Având în vedere că din sentința supusă recursului tribunalul a considerat pe recurent decăzut din dreptul de a se mai folosi de proba cu martori ce i se admisesse, pe motiv că nu a fost diligent să-i aducă nici la prima zi de înfățișare, nici la termenul când s'a pronunțat sentința atacată cu recurs și când se ordonase aducerea lor cu mandat, iar o nouă amânare în acelaș scop nu se mai poate acorda, căci s'ar opune art. 87 din legea judecătorilor de ocoale din 1908 ;

Considerând că acest articol prevede că dacă martorii lipsesc și judecătorul apreciază că partea care i-a propus nu e vinovată de neglijență și că ascultarea lor e necesară pentru deplina sa convingere, amână afacerea la termenul cel mai apropiat dând mandate de aducere în contra martorilor absenți și că la termenul astfel hotărât afacerea nu se mai poate amâna din cauza martorilor ;

Considerând că această dispoziție de lege nu se poate aplica în cazul când, dintr'o cauză de forță majoră mandatele de aducerea martorilor nu s'au putut aduce la îndeplinire, cum este în speță, din cauză că martorii lipseau din comună ;

Că, în acest caz, neputându-se imputa nici o vină părții, dânsa nu poate fi decăzută din dreptul de a se mai folosi de proba cu martori ;

Că, o asemenea decădere pentru a fi admisă trebuie să fie prevăzută de lege în termeni expresi, ceace art. 87 citat nu face ;

Că, ceace denotă și mai mult că intenția legiuitorului a fost să pedepsească neglijența părții este că în primul aliniat al celui articol legiuitorul a permis amânarea afacerii pentru aducerea martorilor cu mandat numai dacă partea nu e vinovată de neglijență, ceace înseamnă că numai neglijența părții este prevăzută de legiuitor ca o cauză pentru care afacerea nu numai poate fi amânată ;

Că, aceeaș apreciere de neglijență trebuie să o facă judecătorul și la cel d'aldoilea termen, când mandatele de aducerea martorilor nu au fost aduse la îndeplinire ;

Considerând că, în speță, mandatele de aducerea martorilor propuși și admiși de tribunal neputând fi

executate din cauză că martorii lipseau din comună, după cum constată agentul însărcinat cu executarea lor și tribunalul hotărând că, în acest caz, conform art. 37 din legea judecătorilor de ocoale, recurentul este decăzut din dreptul de a se folosi de proba cu martori, prin aceasta a comis un exces de putere și a interpretat și aplicat greșit dispozițiunea celui articol ;

Că, prin urmare, această parte din motivul de casare este fondată și sentința cată să fie casată fără a se mai examina prima parte a motivului de casare.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA III

Audiența dela 30 Mai 1913

Președinta d-lui N. Budișteanu. președinte

D. Schleisinger cu Emanuel Schürren

POPRIRE. — LIPSA ACTULUI SCRIS AUTENTIC. — DOVADĂ DE ÎNȚĂRIȘAREA UNEI ACȚIUNI. — SENTINȚĂ. — TERȚIU. — DACA POATE DISCUTA VALIDITATEA ACȚIUNEL. — ART. 455 AL. a PR. CIVILĂ ȘI 907 COD. COMERCIAL.

POPRIRE. — TERȚIU. — DEBITOR. — DOVADA EXISTENȚEI DATORIEL. — ART. 459 PR. CIVILĂ.

AUTORITATEA LUCRULUI JUDGEAT. — DACA SE POATE RENUNȚA LA EFECTELE UNEI PRIME HOTĂRĂRI PRIN PORNIREA UNEI A DOUA ACȚIUNI. — ART. 1201 ȘI 1202 COD. CIVIL.

1° Cu toate că în materie de poprire, atât civilă cât și comercială, se cere ca condițiune din partea unui creditor care nu are un act scris autentic să fi intentat în prealabil o acțiune în contra debitorului său, totuși prin aceasta terțiul poprit nu este în drept ca cu ocaziunea cererii de validarea popririi să discute nulitatea acestei acțiuni, care în momentul validării este acoperită prin sentința care constată existența creanței, singurul rol al terțiului poprit fiind de a declara daca datorește suma și pe ce bază o datorește, cum și dacă acea sumă este sau nu exigibilă.

2° Dovada pe care creditorul urmăritor are a o face într'o instanță de validarea unei popriri că terțiul poprit datorează suma debitorului său, se poate face fie direct, stabilindu-se prin declarațiunile terțiului că în momentul facerii sau validării popririi terțiul este dator, fie indirect sta-

bindu-se că posterior poprirei terțiul a făcut o plată debitorului, ceea ce însemnează că era dator debitorului.

3° Din principiile care regulează materia autorității lucrului judecat rezultă că partea interesată poate să renunțe cu consimțământul celeilalte părți la o primă judecată și să introducă o a doua acțiune valabilă în scopul de a obține o nouă hotărâre anihilând efectele celei dintâi.

No 27 — S'au prezentat: apelantul D. Schlesinger în persoană asistat de d-l avocat M. I. Negreanu și intimata Banca „Comercială Română” prin Emanuel Schnürer, asistat de d-l avocat B. Cernea, lipsind intimatul I. Garfünkkel.

Curtea,

Aupra apelului făcut de D. Schlesinger prin petiția înregistrată la No. 287 din 21 Februarie 1913 în contra sentinței tribunalului Ilfov secția comercială No. 160 din 26 Ianuarie 1913 prin care i se invalidează poprirea încuviințată prin ordonanța No. 4047 din 1 Aprilie 1908, efectuată de portărelul I. Balașiu de pe lângă tribunalul Brăila cu procesul-verbal dela 3 Maiu 1908, în mâinele Băncei Comerciale, sucursala Brăila;

Având în vedere că, din actele prezentate și din concluziunile orale și scrise ale părților, se constată în fapt următoarele;

Prin actul intitulat „Act de vânzare-cumpărare de cereale” autentificat de tribunalul Brăila secțiunea I la No. 2717 din 31 Decembrie 1907, Iosef Garfünkkel, arendașul moșiei Călugăreni din județul Ialomița, vinde întreaga sa recoltă de pe moșie din acel an Băncei „Comerciale Române” sucursala Brăila, iar aceasta se obligă să-i deschidă un credit în compt-curent în virtutea căruia Banca i-a avansat suma de 123240 lei în care intra și alte sume anterioare menționatului act rezultate tot din contul-curent și constatate prin diferite acte similare făcute la diferite epoce.

La 9 Aprilie 1908, Banca „Comercială” intențează acțiune lui Iosef Garfünkkel la tribunalul Brăila ca să-i plătească suma de 129240 lei isvorată din acel compt-curent, întrucât Garfünkkel n'a fost consecinte a-i preda marfa vândută conform contractului, acțiune la care Garfünkkel introduce o cerere recon-

vențională tinzând ca Banca „Comercială română” să fie obligată a-i plăti suma de 264.000 lei dintre care 164.000 lei costul recoltei pe care n'a putut-o ridica de pe moșie din cauză că banca nu i-a dat bani și contractul de arendare i-a fost reziliat, iar 100.000 lei ca daune.

La 30 Aprilie 1908, posterior acțiunii și cererii reconvenționale de mai sus, D. Schlesinger, pe de o parte intențează lui Iosef Garfünkkel acțiune la tribunalul comercial Ilfov pentru a fi obligat la plata sumei de 3792 lei 10 bani datorită în virtutea unei polițe semnate de Iosef Garfünkkel în ordinul lui Beno Garfünkkel, iar pe de altă parte tot în aceeași zi Schlesinger, în temeiul art. 907 cod. com. și 445 și urm. pr. civilă, cere aceluiași tribunal înființarea unei popriți în mâinele Băncei „Comerciale Române” Brăila pe orice sume de bani are să dea sau va avea să dea sub orice formă sau titlu lui Iosef Garfünkkel până la concurența sumei de 3972 lei 10 bani, poprire care s'a și efectuat de către portărelul Ion Balașiu de pe lângă tribunalul Brăila prin procesul-verbal cu data de 3 Maiu 1908.

La 16 Maiu 1908, D. Schlesinger se prezintă la tribunal în acțiunea intentată contra lui Iosef Garfünkkel, unde dă de față o sentință a aceluiași tribunal No. 1312 din 1907 prin care Iosef Garfünkkel și Beno Garfünkkel fuseseră condamnați împreună anterior la suma de 3972 lei și 10 bani în baza poliței vorbită mai sus și declară că menține efectele acestei sentințe numai în ce privește pe grantul Beno Garfünkkel, iar în ce privește pe Iosef Garfünkkel renunță la dispozițiunile ei cerând să se ia act de aceasta și să se pronunțe o nouă sentință în contra lui Iosef Garfünkkel, ceea ce tribunalul și face în lipsa acestuia prin sentința No. 564 din 1908.

La 12 Martie 1912, prin actul autentificat de tribunalul Ilfov secția de notariat No. 4232 din menționata zi se încheie o transacție între Banca „Comercială Română” și Iosef Garfünkkel, prin care cea dintâi renunță la toate drepturile pe care i le da sentința comercială No. 57 din 1908, pronunțată în lipsă de tribunalul Brăila secția I în procesul ce avea cu Garfünkkel, declarând că nu mai are absolut nici o pretenție contra lui, iar acesta renunță la opoziția făcută contra zisei sentințe și la acți-

nea reconvențională fără nici o rezervă, cerând închiderea dosarului, ceace tribunalul a și făcut.

La 26 Ianuarie 1913, D. Schlesinger se prezintă înaintea tribunalului comercial Ilfov și cere validarea poprirei sale, pe care tribunalul, prin sentința No. 160 din acea zi i-o respinge, iar Schlesinger declară contra ei apelul de față.

Acestea fiind faptele;

Având în vedere că terța poprită „Banca Comercială Română“, mai înainte de a se intra în discuțiunea fondului spre a se vedea dacă ea datorează debitorului urmărit Iosef Garfünkel suma poprită și dacă poprirea cerută de creditorul urmăritor D. Schlesinger trebuie validată sau invalidată, a ridicat un fine de neprimire de formă, susținând că acțiunea lui D. Schlesinger introdusă a doua oară la 30 Aprilie 1908 în contra lui Iosef Garfünkel, era nulă în momentul când a fost făcută și deci și poprirea ordonată în baza ei, întrucât o asemenea acțiune fusese stinsă deja prin sentința anterioară No. 57 din 1908 a tribunalului Brăila secția I prin care Iosef Garfünkel și Beno Garfünkel fusese ră condamnați solidari în baza citatei polițe să plătească lui Schlesinger suma de 3972 lei și 10 bani, care formează obiectul poprirei;

Având în vedere că finele de neprimire invocat este nefondat, căci după dispozițiunile art. 455 litera a pr. civilă comb. cu art. 907 cod. comercial în materie de poprire civilă ca și comercială se cere ca condițiune din partea unui creditor armat cu un act scris ne autentic ca pentru înființarea unei popriri în mâna celui de al treilea să fi intentat în prealabil o acțiune în contra debitorului său, nu este mai puțin adevărat că terțul poprit nu este în drept, cu ocaziunea cererii de validarea poprirei, să discute nulitatea acestei acțiuni care în momentul validării este acoperită prin sentința care constată existența creanței, căci ar fi a i se permite să discute însăși validitatea titlului de creanță al creditorului urmăritor, ceace numai creditorului îi este îngăduit s'o facă, el având singur interes și aceasta rezultă din dispozițiunile art. 459 proc. civilă, care învederează că singurul rol al terțului poprit este a declara dacă datorește suma, pe bază de ce titlu, cuantumul ei, dacă este poprită și de alții și dacă aceea datorie este exigibilă, iar dacă s'a poprit și alte efecte, el va arăta starea, calitatea și cu ce titlu le ține;

Având în vedere că chiar dacă s'ar admite că terțul poprit are calitatea de a discuta validitatea titlului creditorului, încă în speță acțiunea care se pretinde a fi fost nulă și care făcea parte din titlul creditorului Schlesinger nu era isbită de acest viciu în momentul poprirei, căci de și intervenise anterior o hotărâre definitivă asupra ei, totuși din principiile care regulează efectele autorității lucrului judecat care nu sunt de ordine publică, rezultă că partea interesată poate să renunțe cu consimțământul celeilalte părți la o primă judecată și să introducă o a doua acțiune valabilă în scopul de a obține o nouă hotărâre anihilând efectele celei d'întăiu; or, D. Schlesinger n'a făcut decât să se conformeze acestor principii, căci intentând a doua acțiune lui Iosef Garfünkel a declarat că renunță la efectele primei hotărâri și acesta fiind citat și neopunându-se, însemnează că a consimțit, operându-se astfel între dânșii un pact judiciar în sensul de a primi a doua judecată;

Că, astfel fiind, finele de neprimire invocat este nefondat și cată a fi respins;

Având în vedere în fond că într'o instanță de validarea unei popriri, creditorul urmăritor, în speță D. Schlesinger, trebuie să dovedească judecătorește că terțul poprit, în speță „Banca Comercială Română“, datorează debitorului său, în speță lui Iosef Garfünkel, o sumă oarecare de bani;

Având în vedere că o asemenea dovadă se poate face în mod obișnuit în două chipuri: sau direct, stabilindu-se prin declarațiile terțului ori cu alte mijloace că în momentul facerii popririi sau al validării ei la tribunal terțul datorează; sau în mod indirect, stabilindu-se că, posterior poprirei, terțul a făcut o plată debitorului, ceace însemnează că-i datora, fapt care duce la consecința că potrivit principiilor de drept în această materie terțul să fie obligat să plătească a doua oară creditorului urmăritor;

Având în vedere că D. Schlesinger, în lipsa unei dovezi directe, a urmat calea de a doua, susținând că dovada unei plăți posteroare o face în două chipuri și anume: 1) cu transacțiunea intervenită la 12 Martie 1912 între terța poprită și „Banca Comercială Română“ și debitorul urmărit Iosef Garfünkel privitoare la stingerea procesului dintre acestea, prin care reciproc renunță la pretențiile bă-

nești ce decurgeau pentru cea d'întăiu din acțiunea principală, iar pentru cel de al doilea din acțiunea reconvențională, de unde rezultă, susține Schlesinger, că o compensațiune și deci o plată s'a efectuat de terța poprită, plată care nu putea fi făcută în dauna creditorului următor; și 2) cu registrele Băncii care au fost prezentate la prima instanță, în care se vede că, la 2 Aprilie 1912, Banca a plătit lui Garfunkel suma de 12.000 lei;

Având în vedere, în ce privește prima dovadă invocată, a plății prin compensațiune, că ea trebuie înlăturată, căci dacă este adevărat că în principiu se poate susține și admite că o asemenea plată operată între terțul poprit și un creditor personal al său nu ar putea avea loc în dauna creditorului următor și terțul s'ar expune a plăti acestuia a doua oară, nu este mai puțin adevărat că, în speță, o asemenea plată prin compensațiune nu s'a operat;

Intr'adevăr, cu ocaziunea unei transacțiuni, pe lângă concesiunile ce și fac părțile reciproc se pot opune și compensațiuni, dar aceasta cu condiție ca în momentul transacțiunii sumele ce formează obiectul plății prin compensațiune trebuie să îndeplinească cerințele art. 1144 cod. civil, să fie de o potrivă lichide, exigibile, — ori în cazul de față sumele prevăzute în cele două acțiuni nu au acest caracter și dovada e că în privința lor exista procese; dar, chiar dacă s'ar susține că suma ce avea să ia «Banca Comercială Română» dela Garfunkel era lichidă și exigibilă, întrucât deriva dintr'un compt-curent recunoscut de acesta al cărui sold avusese loc, conform actului de vânzare-cumpărare, la 1 Decembrie 1907, înainte de intentarea acțiunii, totuși suma pretinsă de Garfunkel prin cererea reconvențională nu era lichidă și exigibilă la facerea transacțiunii, căci ea consista într'o sumă care reprezenta prețul unor produse și într'o valoare provenită din daune, care aveau nevoie a fi lichidate pe calea judecății;

Având în vedere că nu se poate admite modul de a vedea al apelantului Schlesinger; — că chiar dacă sumele n'ar fi fost lichide și exigibile mai dinainte, ele au căpătat acest caracter prin însuși efectul transacțiunii, — căci în actul de transacție nu se coprinde operația unei lichidări, ci pur și simplu renunțările reciproce, fără nici o altă lămurire, la cele două acțiuni, care nu implică numai decât prin ele însăși niște recunoașteri ale sumelor datorate ca

să fie posibilă compensațiunea, aceste renunțări putându-se explica și prin netemeinicia celor două acțiuni sau cel puțin a uneia dintr'ânsele și este destul atât pentru ca lichidare să nu existe și deci nici compensațiune;

Că, dar, acest prim mijloc de probă, din care Schlesinger deduce că Banca a plătit prin compensațiune lui Garfunkel vre o sumă de bani trebuie să fie respins;

Având în vedere, în ce privește cel de al doilea mijloc prin care Schlesinger tinde a proba că Banca a plătit la 2 Aprilie 1912 altă sumă de 12.000 lei lui Iosef Garfunkel;

Având în vedere că faptul pozitiv al unei asemenea plăți se stabilește din însăși registrele «Băncii Comerciale Române» în care se vede la data sus indicată sub capitolul «Cheltuieli generale» o mențiune făcută în acest sens, cecace se confirmă și prin răspunsurile la interogator date de Bancă înaintea primei instanțe;

Având în vedere că Banca alegă că această sumă s'a dat lui Garfunkel nu ca isvorând dintr'o datorie propriu zisă, ci sub formă de ajutor — ca unul ce căzu în insolabilitate, — această alegațiune nu poate fi primită nefiind sprijinită pe nicio dovadă;

Că, cu atât mai mult nu poate fi luată în considerațiune alegațiunea, cu cât fiind constatate raporturile anterioare încordate rezultate din procesul dintre Bancă și Garfunkel, este puțin verosimil a se crede că Banca să fi fost dispusă a face asemenea liberalități față de acesta din urmă;

Că astfel, fiind bine constatat că «Banca Comercială Română», a plătit după poprire lui Iosef Garfunkel suma de 12.000 lei, ca datorie regulată în dauna creditorului următor D. Schlesinger, urmează că validându-se poprirea, ea să fie obligată să plătească acestuia, ca un debitor pur și simplu, suma de 3.972 lei și 10 bani, sumă care formează obiectul poprirei, admițându-se prin consecință apelul lui D. Schlesinger;

Având în vedere și cererea de cheltuieli de judecată formulată de D. Schlesinger, Curtea, în aprecierea sa, o fixează la suma de lei două sute.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Al. Dem. Oprescu, admite apelul, etc.

Semnați: N. Budișteanu, Ar. Alexandrescu, Al. Dem. Oprescu, Al. Negrescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența dela 7 Mai 1913

Președința d-lui Tasse Teodorescu, președinte

Maria N. Sandu cu Dima Sava și societatea de asigurare „Dacia-România“

IMOBIL DOTAL — DISTRUCERE PRIN INCENDIU. — SOCIETATE DE ASIGURARE. — PLATA DESPĂGUBIREI. — DOTALITATEA SUMEI PLĂTITE. — ART. 1721 COD. CIVIL.

Suma plătită femeii de către o societate de asigurare, ca despăgubire pentru arderea unui imobil dotal, este dotală, de oarece reprezintă imobilul dotal distrus prin incendiu și, ca atare, nu poate fi urmărită de către creditorii femeii.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de către Maria N. Sandu, cu autorizațiunea soțului său Neculai G. Sandu, comerciant din Bârlad, contra cărții de judecată No. 90 din 1913, pronunțată de către judele de ocol urban Bârlad, prin care respinge ca nesustenută contestația făcută de Maria N. Sandu la poprirea efectuată de către comisarul circumscripției II București în mâinele societății de asigurare „Dacia-România“ în pretenția lui Dima Sava pentru suma de 1000 lei;

Având în vedere susținerile părților, actele dela dosar, în fapt se stabilește următoarele:

Nicolae Sandu, comerciant din Bârlad, în anul 1904 se căsătorește cu Maria I. Leu, constituindu-și ca dotă prin actul dotal autentificat de tribunalul Tutova la No. 809 din 1904, a patra parte din averea rămasă în indiviziune pe urma defunctului ei tată Iordache Leu, compusă din două imobile situate în orașul Bârlad;

În anul 1910, soțul cumpără de la unul din moștenitori a $\frac{1}{4}$ -a parte din succesiune, iar în 1911, Nicolai Sandu, ca proprietar și ca mandatar a celorlalți moștenitori ai defunctului Iordache Leu, a asigurat contra incendiului la societatea „Dacia-România“ imobilul din strada Principală, No. 289, pentru suma de 10,500 lei plătitind o primă anuală de 73 lei 25 bani.

În noaptea de 24—25 Aprilie 1912, izbucnește un incendiu la acest imobil pe care îl distruge în întregime.

La 24 Aprilie 1912, d-l avocat Georgescu-Bârlad, în calitate de mandatar prin gir a d-lui Dima Sava, chiamă în judecată pe Nicolai Sandu și pe soția

sa pentru a fi obligați la plata sumei de 1000 lei ce datoresc solidar în baza unei cambii scăzută la 1 Aprilie 1912; în aceiași zi creditorul cere să se înființeze o poprire în mâinele d-lui director al societății de asigurare „Dacia-România“ d'n București pe orice sume ce această societate ar datora sub orice titlu soților Sandu, poprire care s'a încheiat și efectuat prin comisarul circumscripției II București. Contra acestei popriri, Maria N. Sandu cu autorizația soțului a făcut contestație, susținând că îndemnitarea de incendiu ce societatea îi datorește este dotală, nu poate fi urmărită de creditori, întrucât imobilul asigurat a fost dotal.

Această contestațiune fiind respinsă ca nesustenută, contestatoarea face apel, care urmează a se discuta azi.

Văzând că N. Sandu a asigurat contra incendiului la societatea „Dacia-România“ imobilul din strada Principală, No. 289, imobil care aparține în parte moștenitorilor defunctului Iordache Leu, în parte lui Sandu prin cumpărarea dela unul din moștenitori, și în parte soției lui prin constituire de dotă;

Văzând că această asigurare a fost contractată de N. Sandu, atât în numele lui personal, cât și a celorlalți moștenitori, printre cari și soția sa, după cum rezultă: 1) din cuprinsul poliței de asigurare: „ca proprietar și în parte ca moștenitor“; 2) din recunoașterea în instanță a părților; 3) din modul cum societatea a lichidat pretențiunile moștenitorilor, plătind fiecăruia partea sa, afară de partea cuvenită soției, asupra căreia este aslăzi contestațiune; 4) din modul cum s'a plătit primele de asigurare, din chiria imobilului închiriat de N. Sandu, care reținea din fiecare câștiau partea cuvenită fiecărui moștenitor;

Văzând că, prin urmare, în mod necontestat Maria N. Sandu are, în virtutea contractului de asigurare, drept la îndemnitarea cuvenită din incendiu;

Considerând, însă, că chestiunea ce urmează a se rezolva este aceea de a se ști, dacă această sumă este parafernală și deci se poate urmări de creditorii sau, din contră, dacă este dotală și deci sustrasă oricărei urmăririi;

Văzând că această sumă trebuie considerată ca dotală, de oarece reprezintă imobilul dotal distrus de incendiu;

Văzând că, în materie de dotă, este un principiu că orice transformare în averea dotală, provenită din vânzare, schimb, licitație, etc. nu modifică întru nimic natura valorii rezultând din aceste diferite acte juridice, pentru ca astfel dotalitatea să fie asigurată;

Considerând că acest principiu câtă să fie aplicat cu atât mai mult când o transformare a averei dotale rezultă dintr'un act independent de voința părților;

Că, în toate aceste cazuri se operează o subrogațiune reală, în virtutea căreia bunul substituit imobilului dotal păstrează caracterul acestui imobil cu toate însușirile pe care le avea;

Văzând obiecțiunea ce se face «că despăgubirea plătită pentru incendiu nu trebuie socotită ca dotală, întrucât isvorăște dintr'un contract independent de contractul matrimonial și nu este prețul imobilului, ci repararea daunei pricinuite de incendiu», nu poate avea valoare, de oarece asigurarea este un act de bună administrație făcută de soț, tocmai spre a preveni dispariția unui bun și în scop de a evita cazurile fortuite. (Vezi Alexandresco, tom. 8, p. 161);

Văzând că acest lucru rezultă evident din intenția părților, cari doresc a menține și păstra imobilul dotal păzindu-l de evenimente de forță majoră, iar nu urmăresc a realiza o afacere independentă și a-și asigura câștiguri deosebite de averea dotală;

Că, prin urmare, în intenția părților despăgubirea nu poate fi considerată decât ca fiind locul imobilului dispărut;

Văzând că același lucru reese și din natura contractului de asigurare, știut fiind (vezi condiția generală Cap. VIII, § 46, pe verso poliței) că societatea în loc de a plăti despăgubirea în bani, poate, după alegerea sa, repara sau reconstrui în total sau parțial clădirile;

Considerând că această soluție este și în vederile legiuitorului, care prin articolul 1721 cod. civil, dispune: «Dacă un imobil a fost asigurat contra incendiului, suma ce se va datoră de către asigurator, va trebui să fie afectată la plata creanțelor privilegiate și ipotecare, după rangul fiecăreia din ele»;

Că, prin urmare, odată admis că suma provenită din despăgubire reprezintă imobilul dotal care a dispărut, urmează ca această sumă să aibă caracterul dotal pe care-l avea imobilul, fiindcă numai așa voința nestrămutată a legiuitorului de a asigura inalienabilitatea dotei poate fi respectată;

Că, prin urmare, îndemnitatea ca și imobilul nu poate face obiectul unei urmăriri din partea creditorilor.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de ședință N. Vernescu, admite apelul, etc.

Semnați: Tasse Teodorescu, N. Vernescu.

Observațiune. — Chestiunea judecată prin sentința tribunalului Tutova, care, în treacăz fic zis, este foarte bine motivată, este controversată. Vezi în sensul decis de tribunal, Joutit, «Étude sur le système du régime dotal», I, 73, p. 92; Benech, «De l'emploi et du remploi de la dot sous le régime dotal», 124, p. 275, urm. Vezi însă în sens contrariu, D. Alexandresco, tom. VIII, p. 143 și 161; Planiol, III, 1496, 5, (ed. a 6-a); Guillaud, «Contrat de mariage», IV, 1879; Bellot des Minières, «Régime dotal»; 1386, p. 303; C. Nîmes și Pau, D. P. 51. 2. 358; D. P.

95. 2. 10. Curtea din Agen și Curtea de cașatie din Franța au decis însă că despăgubirea plătită de un terțiu pentru cauzarea pierderii dotei femeii, reprezentată dota și, ca atare, este dotală. Vezi D. P. 90, 1. 486; D. P. 90. 2. 89 și 91. Aceste decizii sunt însă în contradicere cu cele relative la plata despăgubirei pentru arderea fondului dotal.

Tribunalul Tutova trage argument în sensul soluției sale din art. 1721 dela titlul privilegiilor și ipotecilor, care a fost introdus și în Franța prin legea din 19 Februarie 1889; însă autorii zic că acest text nu poate fi întins la materia inalienabilității dotei. Vezi Planiol, «loco supra cit».

S. R.

BULETINUL PUBLICAȚIUNILOR JUDICIARE

Tribunalul Ilfov, Secția II comercială

1913, Septembrie 10

Ordonanța No. 23

Având în vedere petiția înregistrată la No. 71 din 1913, prin care Banca Română de Comerț și Industrie, cere a se face formalitățile arătate de lege cu privire la perderea unei cambii;

Având în vedere că, după art. 355 cod. comercial, proprietarul unei cambii perdute sau sustrase poate cere anularea ei la tribunalul locului plății, dacă va dovedi atât perderea cât și proprietatea cambiei;

Având în vedere că petiționarul astăzi prin reprezentantul său d-l avocat L. Brunu, înaintea noastră declarând că a perdut o cambie în valoare de lei 5.000, cu scadența expirată la 17 Iunie 1913, semnată fără «bun și aprobat» de d-l L. Helfman la ordinul d-lui T. Helfman și girată Băncii Române de Comerț și Industrie, urmează a se da ordonanță de anulare ei în conformitate cu sus citatul text de lege, proprietatea cambiei s'a dovedit cu registrul de partizi și registrul copier.

Pentru aceste motive,

Noi, Președintele tribunalului comercial Ilfov, Secțiunea II.

Ordonăm: că oricine posedă o cambie în valoare de lei 5.000, cu scadența la 17 Iunie 1913, semnată fără «bun și aprobat» de d-l L. Helfman, în ordinul d-lui T. Helfman cu emisiunea în luna Decembrie 1912 și transmisă prin gir Băncii Române de Industrie și Comerț, să o prezinte până în termen de 40 zile, la grefa tribunalului comercial Ilfov secția II, înștiințând că în lipsă de înfățișare se declară nulă și fără tărie.

Prezenta ordonanță se va publica în *Monitorul Oficial*, în ziarul *A. gus.*, și a se afișa la ușa Tribunalului, Primăriei și Burselor, publicându-se și în ziarul *Dreptul*.

p. prim-președinte, T. Magheru.

Grefier, C. Ionescu.

Dosar No. 57 din 1913.